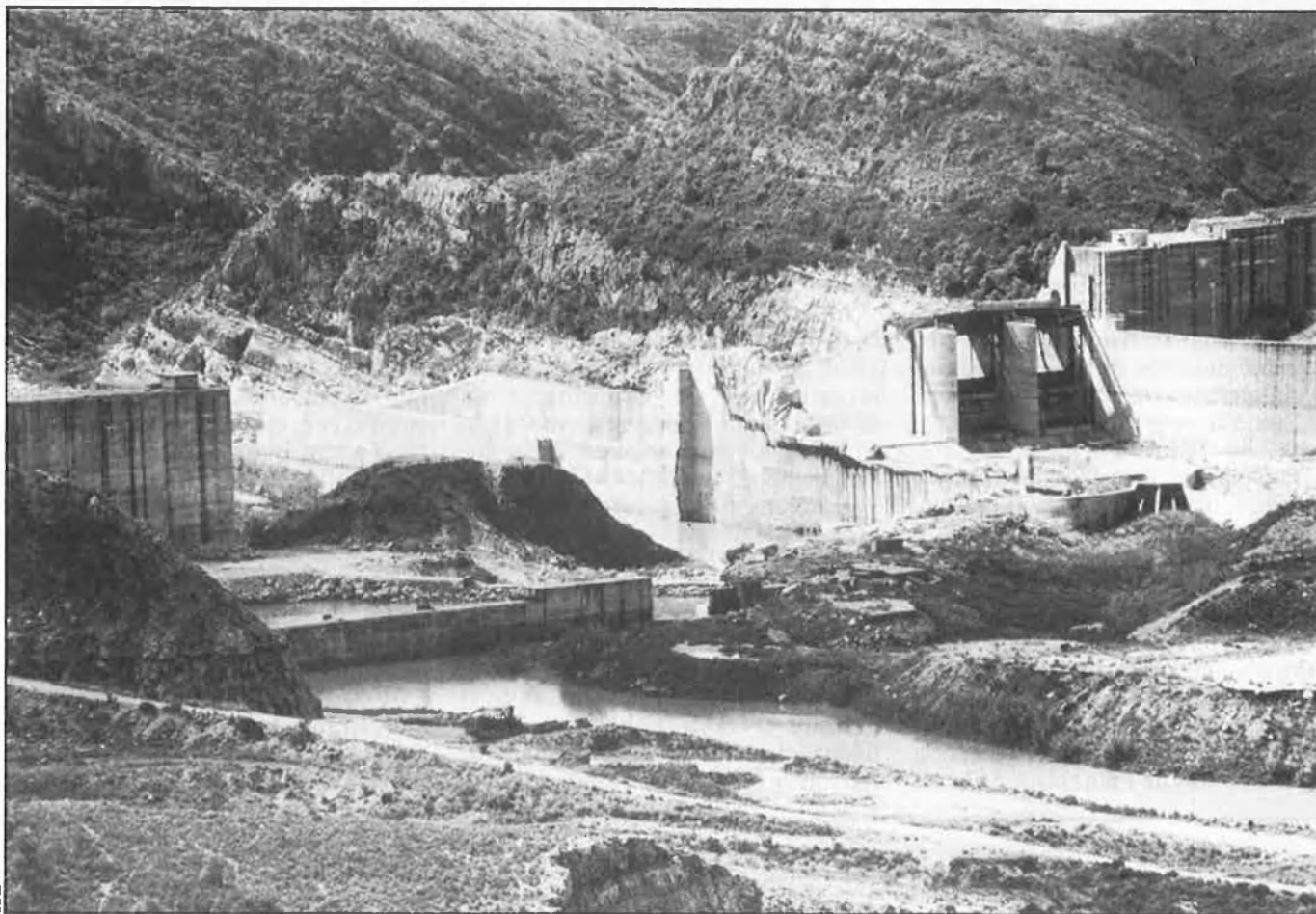

LES PLUGES ARRASEN EL PAÍS

La història interminable

La passada setmana una tromba d'aigua va assolir el País Valencià i les Illes. El balanç, com sempre, ha estat desastrós. Morts i pèrdues milionàries. Una vegada més s'ha evidenciat la caòtica infraestructura hidràulica que hi ha a les nostres comarques.

RAFA GIL

Set anys després de 'la pantanada', la infraestructura del pla de defensa del Xúquer és inexistent. Tous, en la foto, està adjudicada provisionalment.

Nel·lo Pellicer

El cel estarà demà parcialment nuolat pel litoral, amb tendència a minvar els núvols cap al migdia, i a la vesprada hi haurà formacions de núvols de tronades en àrees de les muntanyes de Castelló i València». Aquesta era la predicció del Centre Meteorològic Zonal de València per al dilluns 4 de setembre. El comunicat de l'Institut Nacional de Meteorologia s'expressava en els mateixos termes. Però aquella mateixa nit, encara amb la ressaca de les vacances, una tempesta d'aigua va assolir el País Valencià i les Illes. Especialment el Llevant mallorquí i les

comarques del litoral de València i Alacant.

Ni la delegació del govern a València, ni els tècnics, ni ningú, va prevenir la tempesta, ni encara menys la intensitat de les pluges. En qüestió d'hores es registraren mitjanes de més de 150 litres per metre quadrat a la major part dels pobles del País Valencià. A Massanassa (l'Horta) s'arribà als 245 l/m². A Felanitx i Manacor se superaven els 200 l/m², quantitats que, en tant poc temps, mai s'havien registrat a l'illa. A partir d'ací la veu d'alarma envaïa les cases i els carrers. Els talls de fluid elèctric se succeïen i començaven a créixer els bassals perillosament. El balanç provisional parla de

pèrdues milionàries i alguns morts a les Illes i el País Valencià. La tragèdia està novament servida.

Durant els dies que han durat les pluges s'ha viscut una situació caòtica, que ja és massa habitual, a la major part del País Valencià; especialment a les comarques de la Safor, la Ribera i el Baix Segura. Les sèquies i els barrancs inundats s'han endut per davant el que han trobat al seu pas camí del mar. Les carreteres tallades, com també els ferrocarrils i les línies telefòniques, han dificultat les tasques de desguàs i evacuació. Mentre, els meteoròlegs s'entretienien discutint si allò era «gota freda» o «massa convectiva». La premsa valenciana, per la seua

banda, ho feia amb el ball de xifres que produeixen aquestes notícies.

Danys importants

A l'hora de redactar aquesta informació es desconeixen les pèrdues definitives, encara que en una primera aproximació es té notícia que el temporal ha afectat greument el sector agrícola mallorquí, i a València s'han perdut més de 10.000 quilos d'arròs, valorats en més de cinc mil milions de pessetes, de la mateixa manera que també ha danyat la infraestructura turística de les Illes i la indústria valenciana. El president del Govern Autònom Balear ha xifrat les pèrdues a les Illes en uns 20.000 milions de pessetes. Per la seua banda, la Confederació d'Associacions Empresariales de Balears (CAEB) ha avaluat els danys en uns 30.000 milions, xifra molt superior al pressupost de la Comunitat. Al País Valencià, tant la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació, com la Confederació Empresarial Valenciana han emès comunicats en què es qualifica d'«intolerable» la situació que pateix el País Valencià cada vegada que sofreix una tromba d'aigua.

Però el que realment s'ha posat de manifest, de nou, és que la infraestructura que hi ha al País Valencià per a canalitzar i desguassar l'aigua de les pluges és insuficient, i en moltes, pràcticament inexistent. El mateix conseller, Joaquim Azagra, ha reconegut al llarg d'aquests dies que «hi ha un dèficit d'infraestructures». Aquest dèficit afecta tant les obres que componen el pla d'avingudes dels rius i barrancs, com les obres de l'autopista A-7 i les

xarxes de clavegueres municipals. Així, els barris del Cabanyal-Canyamelar i Natzaret a València, o la ciutat d'Oriola, s'inunden cada any a les poques hores de ploure. Pel que fa a les obres que regulen els rius i barrancs valencians, no n'hi ha cap finalitzada. Fa dos anys, el conseller Azagra assegurava davant les Corts valencianes que calia «emplaçar l'estat perquè el pla d'avingudes siga prioritari, s'augmenten les assignacions pressupostàries i s'elabore un calendari d'actuacions en les conques del Xúquer i el Segura».

A hores d'ara, encara s'està discutint si és convenient encarrilar el riu Segura o no. Fins ara, les obres que s'hi han realitzat s'han reduït a la neteja del llit del riu i a la reconstrucció de les motes. Mentre, a Formentera del Segura, per posar un exemple, les cases fan de defensa del riu i el poble es converteix, cada any, en una xicoteta Venècia.

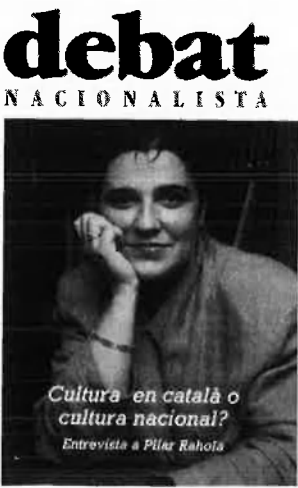
Al Xúquer, les obres importants que conformen el pla general contra avingudes del riu no han estat acabades. El projecte, amb un cost superior als 27.000 milions de pessetes, contempla tres grans obres. Les preses d'Escalona i Bellús s'han adjudicat ja i es preveu, segons el president de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, Josep Carles Genovés, que finalitzen l'any 1991 i 1992, respectivament. La de Tous, inherent al judici ara paralitzat, està adjudicada provisionalment i està previst que finalitze l'any 1993. Després de la riuada de fa dos anys, el ministre d'Obres Públiques, Javier Sáenz de Coscolluela, declarava, referint-se als terminis d'execució de les

obres, que «el govern està en condicions de poder garantir que es materialitzarà aquest compromís, perquè entre 1991 i 1992 estiguen llestes les tres preses. La d'Escalona i la de Bellús el 1988, i la de Tous farem un esforç perquè s'iniciï a finals del 88 o principis del 89». També el conseller Joaquim Azagra declarava, per aquells dies, que «aquest pla —referint-se al pla d'avingudes— ha de ser prioritari i la presa d'Escalona ha d'iniciar-se en tres mesos».

Deixats de la mà de Déu

Amb aquest panorama, des de l'any 1982, l'any de la pantanada, el Xúquer no té cap protecció més avall de les preses d'Alarcón i Contreras. En els últims dos anys s'han invertit en la construcció de defenses del riu més de 4.000 milions de pessetes, i s'ha realitzat el dragat del llit del riu, encara que, com assenyala Xavier Sierra, president de l'associació de damnificats AFIVA, «només s'han dragat algunes parts. A més, hi ha obres que no han finalitzat encara, com és el cas del mur de la ciutat d'Alzira, que a causa dels desacords entre l'ajuntament i la conselleria està paralitzat; damunt, com que l'empresa constructora no cobrava, ha optat per retirar-se».

A més d'aquest retard en l'execució de les obres, s'ha de tenir en compte que el Pla d'avingudes de la Direcció General d'Obres Hidràuliques del MOPU, tal i com han denunciat alguns ajuntaments, ha ignorat accidents geogràfics que són importants a l'hora de proveir el País Valencià d'una infras-

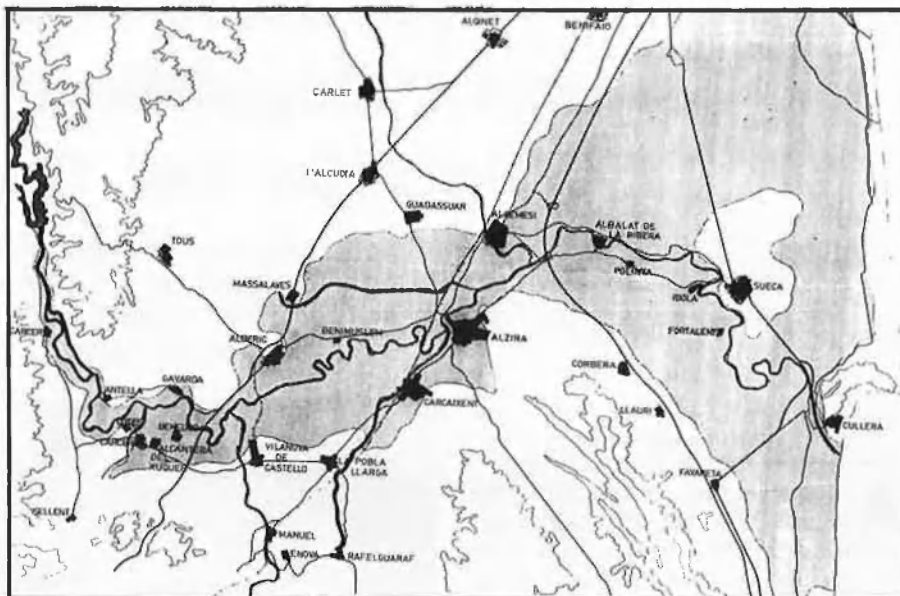
	<p>debat NACIONALISTA</p>	<p>Textos a Debat: La nació i la teoria de la identitat Jaume Casajoana</p>
	<p>Presentació: Miquel Sellarès</p> <p>Editorials: Eleccions europees 1989: Un toc d'atenció per a tothom</p> <p>TV3 a la cruïlla</p> <p>Plurilingüisme de l'estat espanyol: segona etapa</p> <p>Un mil·lenari sense mals de cap ni maldecaps</p> <p>Catalunya internacional, una de les claus de Pujol</p> <p>Cròniques "nacionalistes" III Jornades: "El nacionalisme català a la fi del segle XX" (Igualada) Jornades de Debat: "Nosaltres (i) els valencians". Fundació ACTA Conferència Nacional de la FNEC BEN: "Volem la nostra història" Un compromís ineludible: Comitè Olímpic de Catalunya</p> <p>Entrevista: Pilar Rahola: cultura en català o cultura nacional? Xavier Duran</p>	<p>Tribuna: De què serveix el poder si no se n'abusa Imma Tubella</p> <p>Les Illes Balears: realitat i perspectives del recobriment nacional Mateu Morro</p> <p>Temes a debat: "cultura en català o cultura nacional" La cultura catalana i el seu desplegament Joaquim Ferrer</p> <p>Cultura nacional contra retòrica nacional Jordi Font</p> <p>Cultura folklòrica i cultura per a èlites Rafael Ribó</p> <p>L'independentisme avui: L'independentisme, un moviment en construcció Carles Castellanos</p> <p>La Catalunya pendent Josep Guia</p> <p>Dossier internacional: Gal·les, exemple insubornable d'una nació (I) Josep V. Garcia i Carme Manuel</p>

estructura eficaç per a evitar el risc d'inundació. Així, cap dels projectes realitzats fins ara contempla una intervenció sobre les línies del ferrocarril de RENFE que creuen, de dalt a baix, les comarques de l'Horta, la Ribera i la Safor. Tampoc s'han tingut mai en compte les aportacions d'aigua al Xúquer que fan els rius Sellent i Magre. Aquest últim fa de tapó ja que desemboca amb molta força prop d'Algemesí, a més d'estar situat en el punt més estret de la conca del riu. Fa tres mesos —quasi set anys després de la *pantanada*—, la Confederació Hidrogràfica del Xúquer ha convocat un concurs públic per a la presentació de projectes sobre les confluències del riu Magre i l'Albaida amb el Xúquer.

La reordenació de sèquies i barrancs és una de les deficiències que més s'ha evidenciat aquests dies de tempesta i inundacions. Molts d'ells estan tallats per carreteres, i altres s'han convertit en terres de conreu. L'Hotel El Corso de Mallorca, on han mort tres de les víctimes d'aquestes inundacions, està construït en la desembocadura d'un torrent, sense més protecció que un mur de contenció que va cedir davant la força de l'aigua. A Beniparrell (l'Horta), el desbordament del barranc del mateix nom, a l'altura del pont del ferrocarril, ha estat la causa de les inundacions a la població i part del seu terme. El negament del polígon industrial d'Alzira, ampliat recentment, ha estat provocat, en part, per l'acció de l'aigua del barranc del Duc, que s'ha vist tallada, en el seu camí cap al Xúquer, per la carretera VV 1.107 d'Albalat.

Pel que fa a l'autopista A-7, davant la petició dels pobles de la Ribera que es van veure afectats per la *pantanada* de l'any 1982, en els últims anys, s'hi han realitzat obres d'ampliació de la secció de desguassos. Per a evitar la retenció d'aigua s'han practicat noves obertures a la part esquerra del pont que creua el Xúquer. Ara estan a punt d'adjudicar-se les obres de la part dreta del mateix pont. Encara que, com afirma l'enginyer en cap de l'Àrea de Planejament, Projectes i Obres del MOPU, Eduardo Labrandero, «tots els informes demostren que la influència de l'autopista a Algemesí i Alzira va ser escassa». Segons fonts consultades per EL TEMPS, l'autopista ha fet canviar el model de les riuades, sobretot a les zones de la Ribera, la Vall d'igna i la Safor, de manera que s'han donat comportaments de l'aigua que mai s'havien conegut.

Un informe, recentment elaborat per

El riu Xúquer té un coll de botella al terme d'Algemesí. L'autopista i el ferrocarril modifiquen el comportament de les riuades a la Ribera.

Els carrers de València, com molts pobles del País Valencià, semblaven un braç de riu.

la Universitat Politècnica de València i encarregat per la Conselleria d'Obres Públiques, explica que al llarg del País Valencià hi ha més de 120 punts negres i més de 30 colls de botella que, davant d'una tempesta d'aigua, provoquen inundacions que paralitzen l'activitat d'aquest país i provoquen pèrdues materials i humanes irreparables, quasi sempre. Això se sap ja, perquè fa set anys que es repeteix massa sovint aquesta història. La infraestructura que s'inicià després de la *pantanada* de 1982 està endarrerida i no hi ha cap pla integral d'actuacions per a solucionar el perill d'inundacions al País Valencià, malgrat que el president de la Generalitat valenciana, Joan Lerma, ha-

ja declarat als micròfons de Ràdio Nacional que «hi ha compromisos subscrits i obres en execució que faran que no es torne a repetir».

De moment, i pel que puga passar el 29 d'octubre, el ministre de l'Interior, José Luis Corcuera, s'ha deixat veure per Alacant per fer arribar una almoïna de 500 milions de pessetes; el titular de Transports i Comunicacions, José Barrionuevo, ho ha fet a València. A més, sa majestat la Reina Sofia va aterrar dijous passat a l'aeroport valencià de Manises per assabentar-se de la situació al País Valencià. Una visita que el president Lerma ha qualificat com «un reforçament molt gran per a escometre les obres pendents». □